

universitatea națională
de artă teatrală
și cinematografică
„I.L. Caragiale”
bucurești

Citizen.KANE.Kollektiv

Co-funded by
the European Union

INVITAȚIE

Intimitate și Arhive

TabThePAST. Taboo History. Fill the Past to Sense the Present

UNATC „I.L. Caragiale” București, Str. Tudor Arghezi 3-b

12 decembrie 2023, ora 18:00

RSVP: cercetare@unatc.ro

tabthepast.ro

Universitatea Națională de Artă Teatrală și Cinematografică „I.L. Caragiale” București, prin Departamentul de Cercetare, Dezvoltare, Inovare, are plăcerea de a vă invita **marți, 12 decembrie 2023, de la ora 18:00, la sediul UNATC din Str. Tudor Arghezi, nr. 3-b**, unde va avea loc cel de-al patrulea eveniment public din cadrul proiectului [TabThePAST. Taboo History. Fill the Past to Sense the Present](http://tabthepast.ro) (*Istoria Tabu. Umple golurile din trecut pentru a percepe prezentul*), cu tema **Intimitate și Arhive..**

Evenimentul este centrat în jurul a **patru prelegeri** susținute de cercetători și cercetătoare care analizează diferite mecanisme ale cenzurii, în contextul arhivelor și al dianmiciei dintre viața publică și cea privată.

Sesiunea de comunicări va fi completată de prezentarea prototipului CAVE VR - **TabThePAST.IMMERSED**, inițiat cu ocazia celui de-al doilea eveniment public al TabThePAST, dedicat Arhivelor UNATC. **TabThePAST.IMMERSED** urmărește să transpună - într-un format experiențial VR - demersul de recuperare performativă a unor fragmente de istorie necunoscute publicului larg. Aflat în prima etapă de cercetare în tehnologiile inovativ-creative, prototipul experimental scenografic VR explorează imersiv atmosfera conturată de procesul de cercetare **TabThePAST.Taboo History** al Arhivei UNATC. Echipa de realizare a prototipului VR: asistent de cercetare drd. Ciprian Făcăeru, asistent de cercetare drd. Marius Hodea, asistent de cercetare drd. Ștefan Damian, dr. Elena Belciu (Centrul Internațional de Cercetare și Educație în Tehnologii Inovativ Creative - CINETic).

SPEAKERS

Maria Drăghici și Radu Crăciun

Maria Drăghici este artist vizual, activist cultural (coordonator de programe educaționale), în prezent cercetător CSIII în cadrul Departamentului de Cercetare, Dezvoltare, Inovare al UNATC. Din 2012, lucrează colaborativ în interiorul mai multor echipe transdisciplinare de investigație asupra realului socio-politic și de interes public în sensul *conceptului extins de școală*.

Radu Crăciun este absolvent al Facultății de Teatru din UNATC. În 2019 obține, în cadrul aceleiași universități, titlul de doctor în artele spectacolului. În prezent este regizor, actor și cercetător în cadrul Departamentului Cercetare, Dezvoltare, Inovare al UNATC „I.L. Caragiale” București.

Titlul comunicării: *“Acest jurnal pe care am omis să-l țin”*. Reconstituirea unei operațiuni de filaj.

universitatea națională
de artă teatrală
și cinematografică
„L. Caragiale”
bucurești

Citizen.KANE.Kollektiv

Co-funded by
the European Union

În *spațiul de supraveghere* al dosarelor de urmărire CNSAS, vizibilitatea facilitează ierarhizarea, controlul și normalizarea - cercetarea fiind supusă curatoriei politice de condamnare a comunismului. În *spațiul de materializare* al fotografiei de filaj, citită ca vector de orientare *ready-made*, receptarea subiectului se produce orizontal, generând potențial pentru o nouă narativă istorică prin acumularea biților de informație al unei co-creații identitare (ce are în centrul său două personaje: cel urmărit și filatorul). Cele două forme spațiale de receptare aduc în prim-planul cercetării două modalități de "scriere" a *cine suntem*, fiecare depinzând de cum și de unde suntem priviți.

Vlad Galer

Vlad Galer este actor, doctorand și asistent de cercetare. Este interesat de procesul de formare al studentului-actor, în special de mijloacele prin care efectele blocajelor creativității pot fi minimizate în munca studentului-actor cu sine însuși. Consideră faptul că a fi pedagog teatral reprezintă o sarcină profesională și personală full-time. Este ambiționat de dorința de înțelegere a omului în acțiune și a firii umane.

Titlul comunicării: *Se cere combătută ideea burgheză a „talentelor în sine” – un dosar X/1955*

Se pleacă de la un dosar bizar, lacunar și cu nuanțe poetice din 1955, din cadrul *Secției de Propagandă și Agitație*, care vizează exmatricularea a 14 sau 15 (?) studenți ai I.A.T.C.-ului. Se încearcă înțelegerea contextului vremii, firele roșii ale evenimentelor și mecanismele psihologice ale personajelor și meta-personajelor acestei întâmplări. Se caută și se găsește în arhivele U.N.A.T.C. un singur dosar ce poartă numele unuia dintre tinerii dușmani ai patriei vizați de dosarul princeps. În rest, nicio mențiune despre eveniment sau exmatriculați. Există X necunoscute și X+1 întrebări. Cercetarea este în curs, iar următoarea etapă constă într-o lectură performativă a dramatizării documentelor X.

Liri Chapelan

Liri Chapelan a absolvit secțiile de regie de film și filmologie la UNATC. În prezent, pregătește o teză de doctorat pe subiectul refuncționalizărilor contemporane ale tehnologiilor și formelor cinematografice obsolete. Este interesată printre altele de producția și consumul de obiecte audiovizuale ca fenomene sociopolitice, de subreprezentarea animației în studiile de film și de eforturile de preservare și restaurare ale patrimoniului cinematografic, mai ales în țările nonoccidentale. Își propune să investigheze aceste teme îmbinând activități de predare, scriere academică, curatoriere, montaj și lucru în arhive.

Titlul comunicării: *Discursul despre arta de amatori la „începutul sfârșitului” regimului comunist român*

Arta de amatori a jucat de la bun început un rol central în politicile culturale socialiste, în acord cu accentul pus asupra educației și facilitării expresiei maselor. Precum arta profesională, arta de amatori a cunoscut diverse ipostaze și niveluri de control și sistematizare, lucru care îngreunează tratarea ei în ansamblu. Așadar, în această prezentare ne vom concentra asupra discursului din presa scrisă despre arta de amatori în anii '80, după noul avânt dat tematicii de crearea mega-concursului "Cântarea României". Vom circumscrie astfel în timp principalele problematici pe care le ridică democratizarea controlată a practicii artistice în sistemul socialist românesc târziu și vom discuta posibile direcții de cercetare pe care aceste problematici le invită astăzi.

universitatea națională
de artă teatrală
și cinematografică
„I.L. Caragiale”
bucurești

Citizen.KANE.Kollektiv

Co-funded by
the European Union

Ciprian Făcăeru

Ciprian Făcăeru este arhitect al spațiilor virtuale și mixte, designer de experiențe imersive și interactive, explorator creativ și cercetător al noilor tehnologii media. Este asistent de cercetare în cadrul Departamentului de Cercetare, Dezvoltare și Inovare al UNATC și co-fondator al studioului Augmented Space Agency. În explorarea noilor tehnologii și forme de limbaj media aflate la intersecția dintre realitate și virtualitate, Ciprian contribuie la dezvoltarea soluțiilor XR (extended reality) cu aplicabilitate în cercetare academică, educație, proiecte culturale și artistice.

Titlul comunicării: *Metodologii Emergente - arhivare, interpretare, comunicare în spațiul virtual*

Într-un spațiu informatic aflat într-o expansiune accelerată de evoluția tehnologică a cărei dimensiuni multifacetate prezintă multiple riscuri și oportunități, explorăm noi potențiale direcții ce pot avea un impact pozitiv asupra relației dintre public și patrimoniu istoric arhivat. Punând accent pe noi forme de imersiune și interacțiune digitale, cercetarea exploratorie propusă evaluează teritoriul aflat la intersecția dintre artă și tehnologie. Evaluând modul în care acest context interdisciplinar poate genera noi metodologii relevante în procesul de recuperare, arhivare și conservare, vom sublinia noi forme de diseminare ale patrimoniului istoric prin intermediul noilor dimensiuni experiențiale ale spațiului virtual.

PROGRAM

Intimitate și Arhive

TabThePAST. Taboo History. Fill the Past to Sense the Present

UNATC „I.L. Caragiale” București, Str. Tudor Arghezi 3-b

12 decembrie 2023, ora 18:00

- 18:00 Cuvântul Rectorului
Prof.univ.dr. **Liviu Lucaci**, Rector al UNATC „I.L. Caragiale” București
- 18:15 *“Acest jurnal pe care am omis să-l țin”*. Reconstituirea unei operațiuni de filaj.
Maria Drăghici și Radu Crăciun (15'+15 Q&A)
- 18:45 *Se cere combătută ideea burgheză a „talentelor în sine”* – un dosar X/1955
Vlad Galer (15'+15 Q&A)
- 19:15 *Discursul despre arta de amatori la „începutul sfârșitului” regimului comunist român*
Liri Chapelan (15'+15 Q&A)
- 19:45 *Metodologii Emergente - arhivare, interpretare, comunicare în spațiul virtual*
Ciprian Făcăeru (15'+15 Q&A)
- 20:15 Experiență CAVE VR prototip - **TabThePAST.IMMERSED**

universitatea națională
de artă teatrală
și cinematografică
„I.L. Caragiale”
bucurești

REPLIKA
CENTRUL DE TEATRU
EDUCAȚIONAL

Citizen.KANE.Kollektiv

Co-funded by
the European Union

Invitație în CAVE - mediu virtual automat cu sistem de proiecție stereoscopică imersivă

universitatea națională
de artă teatrală
și cinematografică
„I.L. Caragiale”
bucurești

Citizen.KANE.Kollektiv

Co-funded by
the European Union

CONTEXT

Proiectul **TabThePAST. Taboo History. Fill the Past to Sense the Present (Istoria Tabu. Umple golurile din trecut pentru a percepe prezentul)** este inițiat de UNATC București, alături de Centrul de Teatru Educațional Replika, România și Citizen.Kane.Collective, Germania (CKK), și este finanțat de Uniunea Europeană prin European Education and Culture Executive Agency (EACEA), în cadrul programului Europe for Citizens (EFC), pe o durată de doi ani.

Proiectul **exploarează și cercetează interdisciplinar cauzele și consecințele cenzurii comuniste** asupra activităților culturale și artistice din perioada 1960-1989, mai exact – asupra unor spectacole și personalități teatrale, explorând urmele lăsate de metodele și tacticile cenzurii comuniste în câmpul artelor performative. Pornind de la date din arhive, interviuri, analiza unor documente oficiale, jurnale, studii de specialitate, proiectul activează performativ momente reprezentative din istoria mai mult sau mai puțin cunoscută a unor perioade în care s-au născut spectacole remarcabile, au fost generate mișcări artistice de mare anvergură, s-au consolidat colective artistice experimentale și au fost cenzurate montări legendare.

Conceput pe 3 paliere interdependente: **cercetare / educație / creație artistică**, **TabThePAST** propune un context în care cercetători, artiști și categorii de publicuri să reflecteze asupra implicațiilor politice și culturale ale momentelor relevante din istoria teatrului (1960-1990).

TabThePAST își propune să recupereze, să arhiveze și să valorizeze momente reprezentative din istoria artelor performative în anii 60-90, cu accent pe o contextualizare socio-politică a regimurilor care au generat formule spectaculare diferite, transformând cercetarea în instrument pedagogic și cadru generator de practici novatoare.

Obiectivul general al proiectului este construcția și valorizarea performativă a unor creații și gesturi artistice reprezentative din artele anilor '60-'90, pornind de la contextele politice care le-au generat și în relație directă cu formele de cenzură active în perioadele respective.

Rezultatele proiectului vor fi prezentate în cadrul unor serii de evenimente publice bazate pe cercetările întreprinse: două evenimente publice de prezentare a cercetării asupra cenzurii în teatru; un atelier pentru masteranzii, doctoranzii și formatorii UNATC; un spectacol de teatru creat de echipa artistică a Centrului REPLIKA, România; un spectacol de teatru creat de echipa artistică a Citizen.Kane.Collective (CKK), Germania; Produse/aplicații interdisciplinare (arts science technology) privind subiectul cenzură; Săptămâna Memoriei Teatrului European; cinci conferințe cu experți din fostele țări comuniste care vor împărtăși experiențe legate de cenzura în teatru.

“În contextul crimelor comunismului și al ideologiei marxiste care a subjugat mințile și a frânt destinele a milioane de oameni, cenzura comunistă a fost un instrument de opresiune și distrugere a valorilor. O cale de a înlătura valorile unei lumi libere, înlocuindu-le cu o minciună sistemică, anihilatoare.”

prof. univ. dr. Liviu Lucaci, Rector UNATC „I.L. Caragiale”

ECHIPA PROIECTULUI TabThePAST

Echipa de management:

Radu APOSTOL – Manager Proiect (UNATC) / Mihaela MICHAILOV – Coordonator cercetare (UNATC)

Viorel COJANU – Manager Proiect (REPLIKA) / Simon KUBAT – Manager Proiect (CKK)

Nicoleta PUȘCAȘU – Logistică

Corina Găgeanu, Alina Sorina Masgras – Management

Echipa de cercetare UNATC:

Maria DRĂGHICI, Catinca DRĂGĂNESCU, Liri CHAPELAN, Radu CRĂCIUN, Răsvana CERNAT, Diana TĂNASE, Vlad GALER, Mihai BERCARU

Echipa de cercetare experiențială CINETic UNATC:

Ciprian FĂCĂERU, Marius HODEA, Ștefan DAMIAN, Elena BELCIU